

مجلس و اطلاع رسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

- مجلس و ارکان اصلی نظام اطلاعاتی
- مرکز پژوهشها؛ شروع ارتباط با شبکه های اطلاع رسانی جهانی

مدخل:

طراحی نظام جامع و شبکه فراگیر اطلاع‌رسانی مجلس شورای اسلامی، به دنبال تصویب هیأت رئیسه محترم مجلس در دستور کار مرکز پژوهشها قرار گرفت. در حال حاضر شورای انفورماتیک مرکز پژوهشها کار هدایت مطالعات برای تکمیل طراحی و پیاده‌سازی آن را عهده‌دار می‌باشد. این شورا در واقع با هدف سازماندهی و تدارک نرم‌افزاری و سخت‌افزاری سیستم جامع اطلاع‌رسانی مجلس شورای اسلامی تشکیل گردیده است.

شورای انفورماتیک مرکز پژوهشها که با حضور شماری از متخصصان و کارشناسان انفورماتیک و اطلاع‌رسانی کشور تشکیل گردیده است تاکنون در شش نشست خود، کار «تعریف جامع از مؤلفه‌های اصلی سیستم اطلاعاتی - کامپیوتری مجلس»، و «امکان‌سنجی و پیاده‌سازی سیستم قوانین و مقررات کشور» را به پایان برده و در آستانه پیاده‌سازی سیستم اخیرالذکر می‌باشد.

همزمان با تکمیل این مطالعات، خط ارتباطی مرکز پژوهشها با شبکه‌ها و بانکهای بین‌المللی برقرار گردیده و خدمات‌دهی به نمایندگان مجلس را شروع نموده است. در این شماره «مجلس و اطلاع‌رسانی» ابتدا مروری داریم بر مباحث شورای انفورماتیک که در آن سیستمهای آینده نظام کامپیوتری مجلس معرفی گردیده است. این سیستم‌ها پس از پیاده‌سازی، کلیه نیازهای نمایندگان مجلس را در زمینه‌های هشتگانه (شرح مندرج در مقاله) برآورده خواهد ساخت. در مقاله دوم، ضمن مروری بر وضعیت اطلاع‌رسانی در ایران به کارآمدی خط ارتباطی مجلس با بانکها و شبکه‌های جهانی پرداخته و چگونگی بهره‌برداری از این سیستم و کاربردهای گوناگون آن را برای نمایندگان محترم تشریح نموده است.

مروری بر مباحث شورای انفورماتیک
مرکز پژوهشها (۱)

■ مجلس و ارکان اصلی نظام اطلاعاتی

مهندس حسین طالبی

قوانین و نظارت بر حسن اجرای آنها عهده‌دار است. به کلام دیگر، مجلس، کانون تعیین استراتژیهای ملی است و استراتژیستهای ملی باید جهانی بیندیشند و ملی عمل کنند.

در میان استراتژیستهای دولتهای توسعه یافته و در حال توسعه، جملاتی نظیر: اطلاعات یعنی قدرت، اطلاعات یعنی پول، اطلاعات یعنی توسعه،... را می‌شنویم که حاکی از تاثیر بسزای تکنولوژی اطلاعات بر رشد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورهاست؛ به بیان بهتر اگر کشورهای توسعه نیافته امروز کشورهایی هستند که دیروز از قافله انقلاب صنعتی جا مانده‌اند، کشورهای توسعه نیافته فردا کشورهایی خواهند بود که امروز در پیوستن به انقلاب انفورماتیکی مرددند.

باتوجه به مراتب یاد شده این وظیفه

مجلس شورای اسلامی به عنوان مهمترین رکن نظام جمهوری اسلامی مسؤلیت خطیر هدایت این نظام را به سوی هدفهای عالی و مترقی در چارچوب ارزشهای نشأت گرفته از اسلام ناب محمدی (ص) عهده‌دار است. مجلس عصاره یک ملت است و باید به طور فعال در خدمت آرمانهای اسلامی و ملی باشد. اگر بپذیریم که قوه مجریه ملزم به برنامه‌ریزی و اجرای مصوبات مجلس و قوه قضاییه نیز ملزم به قضاوت و صدور حکم در چارچوب مصوبات مجلس است، در این صورت درمی‌یابیم که در واقع قوه مجریه و قضاییه نیز در خدمت قوانین و استراتژیها و برنامه‌های تصویب شده مجلس هستند؛ بنابراین، مجلس شورای اسلامی بعد از مقام معظم رهبری، مسؤلیت هدایت کشور را از طریق وضع

زمینه ضرورت ایجاد و کاربرد نظام‌های اطلاع‌پردازی و اطلاع‌رسانی در سطح ملی و در رأس آنها ایجاد نظام‌های اطلاعاتی در مجلس شورای اسلامی برای تسهیل امور تحقیقاتی و قانونگذاری این مرکز اقدام به تشکیل شورای انفورماتیک مجلس شورای اسلامی متشکل از برادران: دکتر لاریجانی رئیس مرکز پژوهشها و نماینده محترم مجلس، مهندس مرتضی نبوی قائم مقام مرکز و نماینده محترم مجلس، مهندس ملایری معاونت پژوهشی مجلس، دکتر جمشیدی ریاست مرکز آمار، دکتر شرافت عضو هیئت علمی دانشگاهها و محقق عالی‌رتبه مرکز تحقیقات مخابرات ایران، مهندس حسین طالبی عضو شورای عالی انفورماتیک کشور، مهندس مظفری و مهندس حسابی نمود.

اولین جلسه شورا در تاریخ ۷۲/۷/۲۱ در محل مرکز پژوهش مجلس شورای اسلامی با حضور کلیه اعضا تشکیل گردید. ابتدا ریاست محترم مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی ضمن برشمردن نقش اطلاعات در صحنه رقابتهای بین‌المللی و نیز اهمیت آن در کلیه بخشهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در کشور و بویژه مجلس یادآور شدند که طبیعت کار قانونگذاری در مجلس شورای اسلامی به گونه‌ای است که نمایندگان باید نسبت به لویح و طرحهای قانونی که در مجلس مطرح می‌گردد، آگاهی کامل داشته باشند.

مسئولان و دولتمردان جمهوری اسلامی بویژه مجلس شورای اسلامی است که روابطی مطلوب را با تکنولوژی اطلاعات برقرار کنند و این تکنولوژی را به عنوان یکی از محورهای مهم در تدوین استراتژی ملی جمهوری اسلامی معرفی نمایند و سپس در برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به این محور مهم، جایگاهی ویژه اختصاص دهند.

خوشبختانه مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی با نگرشی باز و بینشی عمیق، به این واقعیت پی برده است که جمهوری اسلامی ایران برای آگاهی از امور و اخذ تصمیمات خردمندانه باید تسلط بر تکنولوژی اطلاعات و حسن کاربرد آن را در سرلوحه برنامه‌های مجلس شورای اسلامی قرار دهد و به گونه‌ای عمل کند که طبق برنامه‌ای منظم و عملی نظام‌های اطلاعاتی و عملیاتی موجود در سازمانها را که برپایه روشهای قدیمی یا نیمه مکانیزه استوارند و به علت ضعف در تکنیکهای اطلاع‌پردازی و اطلاع‌رسانی نمی‌توانند فراهم سازی اطلاعات صحیح و دقیق را برای تقویت ذهن قانونگذاران، برنامه ریزان و مدیران اجرائی در تمام سطوح (اعم از مدیران استراتژیکی، مدیران تاکتیکی و سرپرستان) فراهم سازند، متحول و دگرگون کنند. در انجام این مهم، پس از یک سلسله بررسیها و مطالعات در چند ماهه اخیر در مرکز پژوهش به وسیله استادان و کارشناسان در

نمایندگان نیاز دارند که در هر لحظه بدانند هر یک از لوایح یا طرحهای قانونی در چه مرحله‌ای است؛ لذا ایجاد یک سیستم مکانیزه جهت نشان دادن حرکت لوایح و طرحها در مراحل مختلف و نیز در صورت امکان مشخص نمودن زمان طرح آنها در کمیسیون ذی ربط یا جلسات مجلس در چارچوب برنامه پیش بینی شده ضروری به نظر می‌رسد. این سیستم همچنین در مراحل تکمیلی باید بتواند متن لوایح یا طرحهای قانونی را در کامپیوتر ذخیره کند و بر حسب درخواست از طریق مانیتور کامپیوترهایی که در داخل و خارج پارلمان یا در کمیسیونها نصب گردیده به اطلاع متقاضیان برساند.

۲- سیستم کتابخانه مجلس شورای اسلامی

مخزن کتابخانه مجلس شورای اسلامی در واقع گنجینه‌ای بسیار ارزشمند است که تجربیات و خاطرات تلخ و شیرین بسیار گرانبها از گذشته دور تاکنون در سینه دارد. وجود بیش از ۱۷۰۰۰۰ جلد کتاب شامل حدود ۱۶۰۰۰ جلد کتاب خطی، ۱۰۰۰۰۰ جلد کتاب فارسی و عربی و ۵۰۰۰۰ جلد کتاب خارجی و ۳۰۰۰ عنوان مجله و روزنامه و بالاخره ۲۲۰ تابلوی با ارزش حاکی از ارزشمند بودن این گنجینه گرانبهاست. دسترسی نمایندگان محترم به اطلاعات جامع و موثق با ارزش نهفته در کتابخانه مجلس جهت بررسی و تصویب آگاهانه قوانین نیز از اهمیت خاصی

بدیهی است رای مبتنی بر آگاهی کامل نمایندگان نسبت به کلیه جوانب موضوعات مطروحه در مجلس است که کیفیت قوانین و در نهایت دستیابی سریع به هدفها و ارزشهای جمهوری اسلامی را بیمه می‌کند. قیام و قعود ناآگاهانه یا مبتنی بر اطلاعات ناقص در مجلس نه تنها سازنده نیست بلکه در بسیاری موارد می‌تواند زیانهای هنگفت اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را به دنبال داشته باشد. به همین جهت، تقویت نظامهای اطلاع رسانی و اطلاع پردازی مجلس با استفاده از تکنولوژی پیشرفته کامپیوتر در رأس برنامه کار مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی قرار گرفت و در انجام این مهم، محورهای زیر به ترتیب اولویت جهت مکانیزه کردن سیستمهای اطلاعاتی تعیین گردید.

۱- سیستم پیگیری لوایح و طرحهای قانونی

مهمترین وظیفه مجلس شورای اسلامی قانونگذاری است. ماهانه دهها لایحه یا طرح قانونی در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جهت تصویب و تبدیل آن به قانون در مجلس شورای اسلامی مطرح می‌شود. برای این منظور، لوایح قانونی پس از تصویب در هیأت وزیران جهت بررسی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود. همچنین طرحهای قانونی به پیشنهاد دست کم ۱۵ نفر از نمایندگان در مجلس قابل

در بخش اقتصادی به حسن انتخاب و حسن اجرای پروژه‌های استراتژیک در کشور وابسته است. تنها در صد کمی از هزاران طرح و پروژه مطرح در کشور را می‌توان استراتژیک و زیربنایی نامید. اگرچه تعداد این نوع پروژه‌ها کم است ولی درصد بالایی از بودجه ارزی و ریالی کشور را به خود اختصاص می‌دهند. انتخاب صحیح این نوع پروژه‌ها و داشتن توجهات فنی و اقتصادی لازم در مقایسه با سایر زمینه‌های سرمایه‌گذاری در چارچوب استراتژیهای ملی بسیار مهم و حیاتی است. بنابراین ایجاد مکانیزم لازم استفاده از سیستمهای کامپیوتری به منظور بررسی فنی و اقتصادی طرحهای بزرگ و اطمینان یافتن از اقتصادی بودن آنها بسیار ضروری می‌باشد. همچنین تأخیر در انجام هر یک از طرحهای استراتژیک نه تنها زیانهای بسیار هنگفت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی را به دنبال دارد بلکه ممکن است برخی از پروژه‌هایی که دیروز توجیه اقتصادی داشته‌اند، ادامه آنها به دلیل تغییر در شرایط عرضه و تقاضا، معطل ماندن سرمایه‌های هزینه شده، تورم، تغییر نرخ ارز،... امروز دیگر توجیه اقتصادی نداشته باشد.

بنابراین، ایجاد یک سیستم مکانیزه اطلاع‌رسانی که بتواند میزان پیشرفت پروژه‌های استراتژیک را در مقایسه با برنامه‌زمانی و مالی در دوره‌های زمانی مشخص در اختیار نمایندگان محترم و

برخوردار است؛ بنابراین، صیانت از این گنجینه و ایجاد امکانات مدرن جهت دسترسی سریع علاقه‌مندان مجاز (اعم از نمایندگان محترم، استادان و...) به مشخصات کتابها و... موجود در کتابخانه (شماره ۲۰۱) مجلس شورای اسلامی بسیار ضروری است. به همین دلیل، طراحی و ساخت یک سیستم کامپیوتری مدرن با امکانات کافی جهت انجام کلیه امور کتابداری از اهمیت خاصی برخوردار است. همچنین سیستم در مراحل تکمیلی باید به گونه‌ای باشد که نمایندگان و محققان مرکز پژوهشی بتوانند از طریق شبکه کامپیوتری به مشخصات کتابهای موجود در سایر کتابخانه‌های مهم کشور نیز دسترسی یابند.

۳- بانک اطلاعاتی قوانین

هدف از این سیستم، ایجاد بانک اطلاعاتی کامپیوتری از مجموعه قوانین موجود در کشور و فراهم آوردن امکان دسترسی سریع به هر یک از قوانین از طریق ترمینالها یا ریزکامپیوترهای نصب شده در قسمتهای مختلف مجلس شورای اسلامی است. دسترسی به قوانین باید بر حسب موضوع، عناوین و کلمات و واژه‌های مورد نظر عملی باشد.

۴- سیستم ثبت مشخصات پروژه‌های

استراتژیک و پیگیری پیشرفت آنها

توسعه و رشد جمهوری اسلامی بویژه

- بانک اطلاعاتی بانک مرکزی حاوی اطلاعات درآمدهای ارزی به تفکیک انواع صادرات و نیز واردات به تفکیک اعتبارات ارزی گشایش یافته برای کالاهای تعرفه بندی شده، به تفکیک نوع سازمان و نوع ارز.

- بانک اطلاعاتی آماری موجود در مرکز آمار ایران در صورتی که آمار حاصل از سرشماریهای مختلف را به صورت جدولها و نمودارهای مختلف کامپیوتری بر روی بانکهای اطلاعاتی کامپیوتری قرار دهد.

- بانک اطلاعاتی خبرگزاری جمهوری اسلامی حاوی خبرهای مربوط به آخرین رویدادهای مهم ایران و جهان - سازمان برنامه و بودجه

۶- ایجاد بانک اطلاعاتی از پژوهشگران و فعالیتهای پژوهشی

پژوهش پلی میان علم و عمل است. رشد فضایل علمی و اخلاقی جامعه در سایه پژوهش میسر می شود. در سایه پژوهش نظام صنعت از یک نظام مصرف کننده به نظامی مولد و خلاق تبدیل می شود و تنگناهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به دست پژوهشگران عزیز از میان برمی خیزند و زنجیرهای وابستگی یکی پس از دیگری گشوده می شوند.

از آن جا که یکی از وظایف مهم مجلس شورای اسلامی وضع قوانین مطلوب جهت رفع مشکلات و تنگناهای موجود در کشور است لذا با مدد گرفتن از پژوهشگران آگاه

کمیسیونهای ذی ربط قرار دهد، از ضروریات به حساب می آید.

ایجاد این سیستم مکانیزه باعث می شود که اولاً وجود هر گونه کندی و دلایل آن که باعث تأخیر در پروژه های استراتژیک می شود، مشخص شود و نسبت به رفع تنگناهای موجود در مورد آن، اقدام عاجل به عمل آید؛ ثانیاً وزیران و مسؤولان ذی ربط را مجبور به تمرکز تمام قوای خود در حسن اجرای پروژه های استراتژیک می کند و ثالثاً ابزار بسیار مناسبی جهت ارزیابی مسؤولان و مجریان طرحها و پروژه ها در چارچوب برنامه های دراز مدت و میان مدت توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی فراهم می نماید.

۵- شناسایی بانکهای اطلاعاتی موجود در کشور و ارتباط با آنها

برخی از ارگانها و وزارتخانه های مهم دارای بانکهای اطلاعاتی حاوی اطلاعات و آمار بسیار ارزشمند می باشند. دسترسی نمایندگان محترم به این نوع اطلاعات از طریق شبکه کامپیوتری، آنان را در نظارت بر حسن انجام امور در کشور یاری می دهد و بعلاوه آنها می توانند با آگاهی بیشتر به بررسی لوایح و وضع قوانین بپردازند. برخی از این بانکهای اطلاعاتی عبارتند از:

- بانک اطلاعاتی وزارت بازرگانی حاوی کالاهای وارداتی ثبت سفارش شده در سالهای اخیر به تفکیک نوع کالا، واردکنندگان، فروشندگان خارجی، کشور فروشنده و ...

۷- برقراری شبکه اطلاع‌رسانی

برای مشخص شدن مفاهیم شبکه و بانکهای اطلاعاتی درون شبکه‌ها و سیستمهای اطلاع‌رسانی در سطوح سازمانی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی توضیحات زیر مفید است.

شبکه یعنی ارتباط دو یا چند کامپیوتر با یکدیگر و فراهم آوردن امکانات ارسال و دریافت اطلاعات، دسترسی به منابع اطلاعاتی و تجهیزاتی مشترک در حدمجاز. اگر چندین کامپیوتر موجود در طبقات یک ساختمان یا چند ساختمان مجاور از طریق کابل به هم متصل شوند، در این صورت شبکه محلی یا LAN (Local Area Network) ایجاد شده است. می‌توان دهها کامپیوتر را به صورت محلی به هم متصل کرد. اگر لازم باشد کامپیوترهای موجود در شبکه محلی با کامپیوتر یا شبکه کامپیوتری موجود در فواصل دوردست ارتباط برقرار کنند، باید از خطوط مخابراتی بی‌سیم یا باسیم یا ماهواره و دستگاههای مدم و نرم افزارهای خاص شبکه استفاده گردد. در این حالت، هر یک از کامپیوترهای موجود در شبکه اول می‌توانند با کامپیوتر و منابع اطلاعاتی موجود در سایر شبکه‌ها ارتباط برقرار نمایند. اکنون شبکه را شبکه گسترده یا WAN (Wide Area Network) نامند. در شبکه‌های گسترده کامپیوترهایی با اندازه‌های مختلف کوچک، متوسط و بزرگ

باید ضمن شناخت تنگناهای موجود، راه‌حلهای مناسب و عملی برای آنها جستجو کرد؛ سپس در چارچوب قوانین، آیین‌نامه‌ها، دستورالعملها و... نسخه مناسب را برای رفع تنگناها و حل مشکلات پیشنهاد کرد. برای شناخت پژوهشگران واجد شرایط و دسترسی سریع به آنها ایجاد بانک اطلاعاتی حاوی مشخصات پژوهشگران نیز بسیار سودمند است. انجام این مهم، این امکان را فراهم می‌آورد که به محض نیاز به بررسی عمیق پیرامون هر لایحه، طرح یا سایر موضوعاتی که مجلس تعیین می‌کند، با مراجعه به بانک اطلاعاتی کامپیوتری پژوهشگران واجد شرایط را برگزید و در انجام مطالعات و ارائه راه‌حلهای مناسب از آنها مدد گرفت.

همچنین ایجاد بانک اطلاعاتی از مشخصات طرحهای پژوهشی در دست اقدام یا انجام شده می‌تواند مسئولان جمهوری اسلامی و نیز نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی را در استفاده از این طرحها در مواقع لزوم یاری کند و از انجام فعالیتهای تحقیقاتی تکراری برای مواردی که قبلاً بر روی آنها تحقیقات لازم صورت گرفته است، جلوگیری به عمل آورد. روشن است که علاوه بر نمایندگان محترم مجلس سایر ارگانها و اقشار کشور نیز می‌توانند در حد مجاز از بانکهای اطلاعاتی ایجاد شده بهره‌مند شوند.

(Main Frame, Mini) نیز می‌توانند حضور داشته باشند. در این صورت، هر یک از کامپیوترهای موجود در شبکه در صورتی که مجاز باشند، می‌توانند از منابع و بانکهای اطلاعاتی موجود روی کامپیوترهای رده‌های مختلف استفاده کنند. شکل و نحوه اتصال کامپیوترهای موجود در شبکه‌های محلی و راه دور را «توپولوژی» گویند؛ مثلاً نحوه ارتباط می‌تواند به صورت ستاره‌ای، حلقوی، خطی، توزیعی و... باشد. بدیهی است هر یک از توپولوژیها به نرم افزارهای خاص خود جهت کنترل و ارسال و دریافت اطلاعات نیاز دارد. همچنین هر یک از شبکه‌ها اطلاعات یا ضوابط و قانونمندیهای خاصی را با هم رد و بدل می‌کنند (البته برای لایه‌های مشابه در استاندارد ISO) این ضوابط و مقررات را پروتکل (Protocols) گویند. بنابراین، در یک شبکه گسترده که چندین نوع توپولوژی و پروتکل وجود دارد، باید نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای خاصی برای تبدیل پروتکل‌های متفاوت وجود داشته باشد. از آن گذشته استانداردها و پروتکل‌های مخابراتی نیز در این مجموعه نقش دارند. در صورتی که بخواهیم در یک شبکه گسترده ملی و بین‌المللی از یک استاندارد محلی و ملی با پروتکل خاص وارد استاندارد ملی یا پروتکل دیگر کشورها شویم، برنامه‌های نرم افزاری و تجهیزات کامپیوتری و مخابراتی خاص جهت تبدیل پروتکل‌ها و استانداردها مورد نیاز است. بنابراین،

هنگامی که صحبت از ایجاد تسهیلات ارتباطی شبکه در کل کشور برای انواع کاربران با انواع پروتکل‌ها به میان می‌آید، سیستم تبدیل پروتکل‌ها بسیار پیچیده می‌شود. برای رفع این مشکل دو روش وجود دارد: یکی این‌که کلیه کاربران، نرم‌افزارهای تبدیل استاندارد‌ها و پروتکل‌ها را خود بنویسند که این، کاری بسیار پیچیده است یا این‌که در سطح ملی سازمانی باشد که پروتکل استاندارد را تعیین و تعریف کند و کاربران همگی تحت آن پروتکل واحد با یکدیگر ارتباط برقرار نمایند. اگر چنین شود مانند این است که سیستم اطلاع رسانی ملی ایجاد شده و هر عضوی می‌تواند از این سیستم واحد استفاده کند. بدیهی است چنانچه بخواهیم با شبکه‌های ملی یا منطقه‌ای خاصی نیز ارتباط برقرار کنیم، باید ارگانی متولی تبدیل پروتکل‌های متفاوت میان کشورها یا آژانسهای اطلاع رسانی را انجام دهد. اگر چنین شود، شبکه پوشش وسیعتری خواهد داشت و کلیه اعضای این شبکه وسیع می‌توانند از طریق کامپیوترهای خود برای یکدیگر پیام ارسال دارند و پست الکترونیک (E-Mail) به همین مفهوم است. در حال حاضر، شبکه‌های بزرگ متعددی در دنیا وجود دارد. حتی می‌توان یک شبکه جهانی ایجاد کرد که کلیه شبکه‌ها را در برگیرد؛ یعنی مبدل پروتکل‌ها و استانداردها هر شبکه را به شبکه بزرگ دیگر تبدیل نماید. در این صورت، صدها هزار عضو هر شبکه با صدها هزار عضو شبکه دیگر در

ارتباط خواهند بود. در حال حاضر شبکه Inter Net بزرگترین شبکه است که سایر شبکه‌های بزرگ دنیا نظیر Sura Net, Near Net, Prep Net, و... را به هم متصل نموده است. در واقع Inter Net خود شبکه‌ای است از شبکه‌ها. در این حالت میلیونها عضو شبکه‌های مختلف از طریق Inter Net با هم ارتباط برقرار می‌کنند. در حال حاضر، از طریق شبکه Inter Net ۱/۵ میلیون کامپیوتر در ۱۰،۰۰۰ شبکه در ۵۰ کشور جهان به هم متصل شده‌اند و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۱۹۸۸ میلادی شبکه Inter Net ۱۰۰ میلیون مشتری داشته باشد. عضویت در این شبکه بسیار ساده است؛ کافی است یک PC با یک عدد مدم (Modem) و یک بسته نرم افزاری ارتباطات بعلاوه آبونمان مربوط به شبکه که در آمریکا مبلغی حدود ۳۰ دلار در هر ماه است، تأمین شود (البته بسته به میزان استفاده باید پول بیشتری پرداخت شود)؛ مثلاً هزینه ارسال پیام از طریق F-Mail ۱۵ سنت برای ۹۰۰ لغت است.

باتوجه به تسهیلات ارتباطی فراهم شده شبکه‌های مذکور همانند آزادراههایی هستند که همه کشورها و شهرها و کوچه‌های دنیا را به هم وصل می‌کنند. کافی است یک اتومبیل داشته باشید و در این آزادراه قرار گیرید تا از هر نقطه دنیا به نقطه دیگر دسترسی داشته باشید. PCها نقش اتومبیل و راهها، نقش شبکه‌های جهانی

اطلاع رسانی را دارند. اینک که تسهیلات شبکه‌های بزرگ و متوسط و کوچک بالا فراهم شده است، برخی از آژانسهای بین‌المللی، بانکهای اطلاعاتی بسیار بزرگ حاوی اطلاعات نسبتاً تازه و روزانه را در زمینه‌های مختلف بر روی این بانکها جای داده‌اند و به طور مرتب اطلاعات تازه و روزانه دیگری را جایگزین می‌کنند. سپس این بانک اطلاعاتی را از طریق شبکه‌های ملی یا بین‌المللی در دسترس مشترکین خود قرار می‌دهند؛ مثل شبکه آموزشی پژوهشی اروپا EARN یا آژانس انرژی EMIS و دهها آژانس دیگر. به عبارت بهتر، این آژانسها بانکهای اطلاعاتی عظیم خود را بر روی آزادراه قرار داده‌اند و اعضا می‌توانند با اتومبیلهای خود (یعنی PCها و خطوط مخابراتی) به اطلاعات موجود روی این بانکهای اطلاعاتی در حد مجاز دسترسی یابند.

تسهیلات دیگری از قبیل: F-Mail، دسترسی به کتابهای کتابخانه‌ها (در صورتی که روی آزاد راه قرار گیرند) و برگزاری کنفرانسها و سمینارهای آموزشی از دیگر تسوانمندیهای این نوع شبکه‌های اطلاع رسانی است.

توضیحات بالا به این دلیل ارائه شد که تا حدودی مفاهیم شبکه‌های اطلاع رسانی و بانکهای اطلاعاتی بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی و حتی سازمانی مشخص شود. در

مختلف سفر می‌کنند یا از مقامات و مسؤولان مختلف کشورها جهت بازدید از جمهوری اسلامی، دعوت به عمل می‌آورند. بدیهی است در صورتی این‌گونه سفرها می‌تواند نتیجه و دستاوردی مطلوب داشته باشد که نمایندگان محترم اطلاعات کافی از وضعیت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی کشورها بویژه در رابطه با جمهوری اسلامی ایران داشته باشند. آگاهی نمایندگان از سوابق و نتایج مسافرت‌های قبلی مقامات سایر کشورها به ایران و همچنین مقامات ایرانی بویژه مقامات مجلس شورای اسلامی به سایر کشورها نیز می‌تواند به نمایندگان محترم کمک کند تا در سیاست‌های خارجی کشور حضور فعال داشته باشند و به ایجاد رابطه‌ای سالم با کشورها اقدام کنند. با توجه به مراتب یاد شده لازم است یک سیستم پایگاه اطلاعات کامپیوتری مناسب طراحی و ساخته شود که بتواند اطلاعات عمومی کشورهای جهان و سوابق سفرهای مقامات ایرانی به خارج و نیز مقامات خارجی به ایران را در خود ذخیره کند تا با شیوه‌ای ساده و سریع هر یک از نمایندگان بتوانند به این‌گونه اطلاعات و سوابق دسترسی یابند.

۸-۲- سیستم مدیریت نیروی انسانی مجلس شورای اسلامی

باتوجه به اهمیت و حساسیت نیروی انسانی در مجلس شورای اسلامی اعم از نمایندگان و کادر اجرائی و کارکنان، لازم است کلیه امور پرسنلی با استفاده از سیستم

ضمن به خاطر داشته باشیم اگر در آینده خواستیم کارت ویزیت جدید چاپ کنیم، علاوه بر شماره‌های تلفن، تلکس و فاکس خود جایی هم برای شماره E-Mail روی آن پیش بینی نماییم.

از آن جا که نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی و نیز محققان مرکز پژوهش‌های مجلس بعضی اوقات به اطلاعات جامعتری در مورد اوضاع اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و علمی در جهان نیاز دارند، برنامه‌ریزی جهت استفاده از برخی از این بانک‌های اطلاعاتی از طریق سیستم‌های اطلاع رسانی بین‌المللی موجود مفید است ولی برنامه‌ریزی جهت ایجاد شبکه اطلاع رسانی ملی از واجبات است.

۸- سیستم‌های کامپیوتری داخلی مجلس شورای اسلامی

به منظور حسن انجام امور در مجلس شورای اسلامی لازم است برخی از سیستم‌های عملیاتی و اطلاعاتی مجلس کامپیوتری گردد؛ به عنوان نمونه می‌توان سیستم‌های اطلاعاتی زیر را ذکر کرد.

۸-۱- سیستم کامپیوتری اطلاعاتی بین‌المللی

از آن جا که نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی باید در صحنه‌های بین‌المللی نیز حضور فعال داشته باشند، اغلب اتفاق می‌افتد که مقامات مختلف مجلس اعم از رئیس، هیأت رئیسه، اعضای کمیسیونها و نیز نمایندگان به کشورهای

وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های ذی‌ربط را به طور اتوماتیک انجام دهد.

۴-۸- سیستم اطلاعاتی دیوان محاسبات دیوان محاسبات بر طبق اصول ۵۴ و ۵۵ قانونی اساسی زیر نظر مجلس شورای اسلامی است و از طریق کمیسیون مربوط به کلیه حسابهای وزارتخانه‌ها و مؤسسات و دستگاههای دولتی که به نحوی از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند، بر طبق قانون، رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکند و هر وجهی در محل خود به مصرف برسد. دیوان محاسبات حسابها و اسناد و مدارک مربوط را برابر قانون جمع‌آوری و گزارش تفریح بودجه هر سال را به انضمام نظریات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌نماید. این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود.

باتوجه به مراتب یاد شده جهت سهولت در طبقه‌بندی و دسترسی سریع به گزارشها و نظریات دیوان محاسبات ایجاد یک سیستم اطلاعاتی کامپیوتری ضروری است.

۵-۸- سایر سیستمهای اجرایی

برخی از سیستمهای اجرایی از قبیل سیستمهای حقوق و حسابداری در مجلس شورای اسلامی در حال حاضر به صورت کامپیوتری است که چنانچه لازم باشد باید برای تقویت آنها اقدام کرد.

کامپیوتری انجام پذیرد.

سیستم مذکور باید دارای ویژگیهای زیر باشد.

- نگهداری مشخصات و سوابق: فردی، تحصیلی، تجربیات، مسؤولیتهای فعلی،...
- انجام امور و نگهداری سوابق: مأموریتها و بازدیدها، نقل و انتقالات، مرخصیها،...
- برنامه‌ریزی مرخصیها و بازدید از حوزه‌های انتخابیه به گونه‌ای که جلسات مجلس شورای اسلامی از حد نصاب نیفتد.

۳-۸- سیستم اطلاعاتی کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰

نمایندگان مجلس می‌توانند طبق اصل ۸۸ در مواردی که لازم می‌دانند از وزیر مسؤول درباره یکی از وظایف او سؤال کنند. همچنین بر طبق اصل ۹۰ هر کس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضاییه داشته باشد، می‌تواند شکایت خود را به طور کتبی به مجلس شورای اسلامی عرضه کند. مجلس موظف است به این شکایت رسیدگی نماید یا اگر شکایت به قوه مجریه یا قضاییه مربوط باشد، رسیدگی و پاسخ کافی را از آنها بخواهد و در مدت مناسب نتیجه را اعلام کند.

ایجاد یک سیستم اطلاعاتی کامپیوتری که بتواند خلاصه شکایات و نتایج رسیدگی را به کامپیوتر تغذیه کند، بسیار ضروری و مفید است. همچنین این سیستم باید پیگیری مکاتبات و شکایتهای ارسالی به